

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/25-17404/2

Podgorica, 03.06.2025. godine

Za: MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, Cetinjski put
bb, Podgorica

gospodinu, Damjanu Čulafiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Sporazum o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije

Veza: Vaš akt broj: 01-322/25-284/6 od 30.04.2025. godine i dopuna br 01-322/25-284/16 od 28.05.2025.godine

Poštovani gospodine Čulafiću,

Povodom *Sporazuma o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Sporazum o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije predstavlja prvi globalni pravno obavezujući instrument koji se bavi očuvanjem biodiverziteta na otvorenom moru. Sporazum ima za cilj zaštitu više od 60% svjetskih okeana koji se nalaze van granica nacionalnih jurisdikcija i do sada su bili gotovo neregulisani kada je riječ o očuvanju prirodnih resursa i biološke raznovrsnosti.

Na tekst Sporazuma i Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaju u analizi uticaja propisa navedeno je da implementacija sporazuma ne zahtijeva trenutno obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta države. Eventualni izdaci koji mogu nastati odnose se na učešće predstavnika na međunarodnim sastancima, tehničke konsultacije, razmjenu informacija i jačanje institucionalnih kapaciteta. Takođe, shodno članu 14 predmetnog Sporazuma, razvijene zemlje imaju obavezu da daju godišnji doprinos u poseban fond. Napominjemo, procjena potencijalno potrebnih finansijskih sredstava koje bi Crna Gora bila u obavezi da obezbijedi nije dostavljena.

Imajući u vidu da je u Izvještaju navedeno da potpisivanje Sporazuma trenutno ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta države, dok se iz teksta Sporazuma može zaključiti da u narednom periodu postoji mogućnost dodatnog opredjeljivanja sredstava koje bi bilo rezultat implementacije predmetnog Sporazuma, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, ukazuje da je neophodno da se sve aktivnosti u vezi sa primjenom Sporazuma o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije usklade sa sredstvima opredijeljenim Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera godišnjim zakonom o budžetu Crne Gore.

Dodatno, upućujemo na član 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, kojim se uređuje da ugovorene obaveze moraju biti usklađene sa planiranim i odobrenim sredstvima, kao i da je budžetski izvršilac odgovoran za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

NAZIV PROPISA

Predlog Sporazuma na osnovu Konvencije Ujedinjenih nacija o pravu mora o očuvanju i održivoj upotrebi morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
-
- Sporazum ima za cilj da riješi pravnu prazninu u očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima van nacionalne jurisdikcije, koja trenutno nijesu dovoljno regulisana međunarodnim pravom. Osim nepostojanja formalnog okvira ovaj sporazum bi trebao da riješi i ograničen pristup morskim genetskim resursima, informacijama i mogućnostima za njihovo korišćenje. Sporazumom su definisane i aktivnosti koje predviđaju naučnu i tehničku saradnju, što će omogućiti pristup tehnologijama i obukama koje će imati samo zemlje potpisnice. Odredbama Sporazuma uspostavlja se Glavni institucionalni mehanizam u vezi s upravljanjem morskim genetskim resursima. Odbor za pristup i raspodjelu dobiti (član 15), podržan od strane Mehanizma za razmjenu informacija (član 12) i finansijskog mehanizma (član 52) čime će se zasigurno riješiti nerazvijen institucionalni mehanizam Crne Gore za odgovorno učešće u upravljanju genetskim resursima i zaštiti otvorenih mora.
 - Uzroci problema uključuju porast ljudskih aktivnosti na otvorenom moru (npr. ribolov, istraživanje), nedostatak međunarodnog nadzora i koordinacije, te nepostojanje mehanizama za pravičnu raspodjelu koristi od morskih genetskih resursa.
 - Posljedice uključuju degradaciju morskih ekosistema, gubitak biološke raznovrsnosti, nejednak pristup resursima i sukobe između država u vezi sa eksploatacijom i zaštitom mora. Crna Gora ne može ostvariti pravo na pravednu raspodjelu dobiti od korišćenja morskih genetskih resursa izvan nacionalne jurisdikcije. Takođe, posljedice bi mogle biti u vidu izgubljene prilike za finansiranje, tehnologiju i obuke, posebno za institucije i istraživače, smanjen uticaj u donošenju međunarodnih odluka, što može imati dugoročne ekološke i ekonomske posljedice na kraju zanemarivanje specifičnih potreba i prava malih zemalja u budućem razvoju režima upravljanja morskom biološkom raznovrsnošću.
 - Najviše su pogođene države u razvoju koje nemaju tehničke, naučne i finansijske kapacitete da učestvuju u istraživanju i korišćenju morskih genetskih resursa, kao i buduće generacije koje rizikuju da naslijede osiromašene morske ekosisteme. Takođe, pogođene su naučnoistraživačke institucije – gube pristup globalnim bazama podataka, projektima i tehnologiji. Ukoliko se ne uspostavi međunarodni pravni okvir, eksploatacija

morskih resursa bi se nastavila nekontrolisano, što bi dodatno ugrozilo ekosisteme, povećalo globalne nejednakosti i umanjilo šanse za dugoročno očuvanje okeana. Crna Gora ne može ostvariti pravo na pravednu raspodjelu dobiti, jer gubi pristup i novčanim i nematerijalnim koristima koje proističu iz korišćenja morskih genetskih resursa u područjima izvan nacionalne jurisdikcije. Takođe, nema pristup sredstvima iz međunarodnog fonda za očuvanje biološke raznovrsnosti, koji je predviđen članovima 14 i 52 BBNJ sporazuma. Zbog nepostojanja statusa stranke u sporazumu, Crna Gora propušta prilike za finansiranje, prenos tehnologije i uključivanje u međunarodne programe obuke. Naučne i istraživačke institucije ostaju izvan sistema globalne saradnje, čime im je onemogućen pristup savremenim bazama podataka, istraživačkoj opremi i edukativnim resursima. Ovo direktno utiče na otežan razvoj sektora plave ekonomije i biotehnologije u zemlji. Nepristupanjem sporazumu, Crna Gora ima smanjen uticaj u međunarodnim pregovorima i procesima odlučivanja, jer gubi pravo učešća u Konferenciji strana i drugim relevantnim tijelima. To znači da je njen glas ograničen prilikom donošenja pravila o zaštiti morskih resursa i raspodjeli koristi na globalnom nivou. Pored toga, zanemarene su potrebe malih i ranjivih država, među kojima se nalazi i Crna Gora. BBNJ sporazum prepoznaje specifične okolnosti zemalja u razvoju, kao što je Crna Gora, kroz posebne mehanizme podrške definisane članom 7. Međutim, bez članstva, Crna Gora ne može da koristi te pogodnosti koje su joj namijenjene upravo zbog njene veličine, geografskog položaja i institucionalnih kapaciteta.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**
- Predloženim propisom postižu se ciljevi zaštite i održivog korišćenja morskog biodiverziteta u oblastima izvan nacionalne jurisdikcije, uz pravednu raspodjelu koristi od korišćenja morskih genetskih resursa, primjenu procedura strateške procjene uticaja na životnu sredinu i jačanje kapaciteta država u razvoju kroz međunarodnu saradnju i transfer tehnologije. Ovim sporazumom doprinosi se ostvarivanju strateških ciljeva Crne Gore u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, u skladu sa prioritetima definisanim u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, u okviru pregovaračkog procesa sa Evropskom unijom. Kroz ovaj sporazum, Crna Gora pokazuje posvećenost unapređenju životne sredine, što je ključni element u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Takođe, sporazum je usklađen sa obavezama koje Crna Gora ima kao potpisnica Barselonske konvencije, naročito u pogledu očuvanja morskog biodiverziteta i održivog upravljanja morskim resursima u Sredozemlju.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Status quo bi podrazumijevao zadržavanje postojećeg stanja bez formalizovanog međunarodnog okvira za zaštitu morskog biodiverziteta i održivo korišćenje morskih genetskih resursa u morskim područjima izvan nacionalne jurisdikcije. U tom slučaju, Crna Gora bi nastavila sa postojećim zakonodavstvom i administrativnim procedurama, ali bez formalne saradnje na međunarodnom nivou i definisanih obaveza u pogledu raspodjele koristi i primjene procedura strateške procjene uticaja na životnu sredinu. Ova

opcija može dovesti do nesigurnosti u pogledu prava i obaveza, smanjene međunarodne konkurentnosti, te otežanog pristupa međunarodnim fondovima i tehničkoj pomoći.

Sa druge strane, neregulatorna opcija nije dovoljna za dugoročno i sistemsko sprovođenje ciljeva Sporazuma, jer ne garantuje ispunjenje obaveza i može biti percipirana kao nedostatak ozbiljnosti ili političke volje.

- Regulatorna opcija predstavlja formalizovanje međunarodnog pravnog okvira kroz sporazum, koji bi omogućio jasnu raspodjelu koristi od korišćenja morskih genetskih resursa, primjenu međunarodnih procedura za zaštitu morskog biodiverziteta, kao i jačanje kapaciteta za upravljanje resursima kroz međunarodnu saradnju i transfer tehnologije. Potpisivanje ovog sporazuma doprinijeće jačanju međunarodne saradnje u oblasti zaštite životne sredine, omogućavajući Crnoj Gori da postigne usklađenost sa međunarodnim normama. Takođe, ovo će omogućiti bolju zaštitu morskog biodiverziteta, održivo upravljanje morskim resursima i doprinos smanjenju negativnih uticaja na ekosisteme i obalu.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Rješenja u propisu će najdirektnije uticati na državne organe, naučne institucije i privredne subjekte u sektoru mora, dok će dugoročni pozitivni efekti biti vidljivi na ekosistem, turizam i međunarodni ugled države. Direktni pozitivni uticaji ogledaće se i u unapređenju pristupa informacijama o morskim genetskim resursima, jačanju kapaciteta i mogućnostima za učešće u međunarodnim istraživanjima i transferu tehnologije. Indirektno, ovaj sporazum može doprinijeti i razvoju naučno-istraživačke zajednice, kao i sektora koji se bave zaštitom životne sredine. Negativni uticaji nijesu identifikovani.
- Primjena ovog sporazuma neće izazvati dodatne troškove za građane, niti za privredu, uključujući mala i srednja preduzeća, jer se ne uvode nove obaveze na nacionalnom nivou koje bi zahtijevale finansijsko ili administrativno opterećenje.
- Pozitivne posljedice, poput jačanja međunarodnog položaja Crne Gore, pristupa programima međunarodne podrške i doprinosu globalnim ciljevima očuvanja životne sredine, u potpunosti opravdavaju usvajanje ovog propisa.
- Sporazum ne podržava direktno stvaranje novih privrednih subjekata, ali može dugoročno uticati na razvoj sektora istraživanja, biotehnologije i zaštite životne sredine, čime se potencijalno podstiče tržišna konkurencija u tim oblastima.
- Ne očekuju se dodatna administrativna opterećenja niti nove biznis barijere za subjekte u Crnoj Gori.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Implementacija ovog sporazuma ne zahtijeva trenutno obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Eventualni izdaci koji mogu nastati u budućnosti odnose se na učešće predstavnika u međunarodnim sastancima, tehničke konsultacije, razmjenu informacija i jačanje institucionalnih kapaciteta, i procjenjuje se da će oni biti ograničenog obima, raspoređeni tokom više budžetskih godina. U nastavku je analiza predloženih mjera, koje mogu nastati naknadno, kada su u pitanju finansijske obaveze:

1. Godišnji doprinos u fond (član 14, stav 6)

Razvijene države imaju obavezu da daju **godišnji doprinos u poseban fond** (član 52).

- Iznos: **50% procijenjenog doprinosa** svake države u budžet koji usvaja Konferencija strana. (Crna Gora kao **zemlja u razvoju** možda neće odmah imati tu obavezu, ali ako bi bila klasifikovana kao razvijena ili se dobrovoljno obavezala, doprinos bi bio relevantan)

2. Raspodjela monetarnih koristi (član 14, stav 5 i 7)

Ako fizička ili pravna lica iz Crne Gore koriste morske genetske resurse izvan nacionalne jurisdikcije i ostvaruju monetarnu dobit (npr. komercijalizacijom) – dio dobiti mora se uplatiti u fond.

3. Troškovi održavanja repozitorijuma i pristupa (član 14, stav 4)

Mogući su razumni troškovi ako Crna Gora uspostavi ili koristi nacionalne baze podataka i "biobank archive" u okviru implementacije sporazuma.

4. Administrativni troškovi (član 14, stav 3 i 11)

- Država mora osigurati da **nacionalna lica** (naučne institucije, kompanije) poštuju obaveze deponovanja podataka i dijeljenja koristi – što može uključiti **troškove zakonodavne i administrativne implementacije**.

5. Dobrobiti umjesto doprinosa (za države u razvoju)

- Crna Gora, kao **država u razvoju**, može imati **pristup nematerijalnim koristima** (prenos tehnologije, naučna saradnja, finansiranje istraživanja), umjesto obaveze davanja doprinosa – osim ako se drugačije odluči na Konferenciji strana.
- Finansijske obaveze neće biti jednokratne, niti opterećujuće za javne finansije Crne Gore, a mogućnosti za pristup međunarodnim fondovima i mehanizmima pomoći

dodatno umanjuju potencijalni fiskalni teret.

- Ove aktivnosti se u značajnoj mjeri mogu realizovati kroz postojeće budžetske linije nadležnih institucija, kao i kroz podršku međunarodnih partnera, tehničku pomoć i projekte međunarodne saradnje. Sporazum ne predviđa obavezne članarine ili fiksne finansijske doprinose, već se finansijska uključenost država članica zasniva na principu dobrovoljnosti i proporcionalnosti, u skladu sa kapacitetima svake države.
- Sporazum ne predviđa donošenje podzakonskih akata koji bi generisali dodatne obaveze, niti je predviđen prihod za budžet Crne Gore, budući da je riječ o međunarodnom sporazumu iz oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

- Nije korišćena eksterna ekspertiska podrška pri izradi ovog sporazuma.
- Sporazum je poslat na mišljenje relevantnim institucijama u Crnoj Gori, uključujući Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo evropskih poslova, Ministarstvo finansija, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo pomorstva, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, JP Morsko dobro, Institut za biologiju mora, Agencija za zaštitu životne sredine, kao i Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Ne postoje prepreke za implementaciju ovog sporazuma, jer su ciljevi jasno definisani, a saradnja sa relevantnim međunarodnim institucijama omogućava pravovremeno sprovođenje planiranih aktivnosti.
- Tokom primjene propisa biće preduzete mjere kao što su jačanje institucionalnih kapaciteta, uključivanje Crne Gore u mehanizme razmjene podataka, kao i kontinuirana saradnja sa relevantnim međunarodnim organizacijama i državama. Ove mjere će doprinositi ostvarivanju ciljeva zaštite morskog biodiverziteta i održivog korišćenja morskih resursa.
- Glavni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva biće broj zajedničkih aktivnosti, obim razmjene podataka, postignuti rezultati u očuvanju morskog biodiverziteta i implementaciji strategija zaštite.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene sporazuma biće zadužena nadležna ministarstva: Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Ministarstvo vanjskih poslova.

Mjesto i datum:

Podgorica, 20. maj 2025. godine

Starješina

Damjan Čulafić

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
održivog razvoja i razvoja sjevera

Adresa: Cetinjski put bb
81000 Podgorica, Crna Gora

PREDLOG

**Informacija o potpisivanju Sporazuma o očuvanju i održivom
korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan
nacionalne jurisdikcije**

april 2025. godine

Sporazum o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije (BBNJ – Agreement under the United Nations Convention on the Law of the Sea on the Conservation and Sustainable Use of Marine Biological Diversity of Areas Beyond National Jurisdiction) predstavlja prvi globalni pravno obavezujući instrument koji se bavi očuvanjem biodiverziteta na otvorenom moru. Usvojen je 19. juna 2023. godine pod okriljem Ujedinjenih nacija, a otvoren je za potpisivanje do septembra 2025. godine. Sporazum ima za cilj zaštitu više od 60% svjetskih okeana koji se nalaze van granica nacionalnih jurisdikcija i do sada su bili gotovo neregulirani kada je riječ o očuvanju prirodnih resursa i biološke raznovrsnosti.

Sporazum obuhvata četiri ključne oblasti koje zajedno čine osnovu za zaštitu i održivo upravljanje morskom biološkom raznovrsnošću u područjima izvan nacionalne jurisdikcije:

1. Morski genetski resursi (Marine Genetic Resources – MGRs) i raspodjela koristi:

Sporazum uvodi mehanizme za prikupljanje i upotrebu genetskih materijala iz organizama koji žive u otvorenom moru – uključujući mikroorganizme, alge, korale, ribe i druge morske vrste. Poseban naglasak stavlja se na pravičnu i pravednu raspodjelu koristi proizašlih iz korišćenja tih resursa, uključujući koristi iz naučnih istraživanja, biotehnoloških inovacija i komercijalne primjene. Ovaj mehanizam doprinosi ravnoteži između razvijenih i država u razvoju.

2. Prostorno upravljanje i morske zaštićene oblasti (Area-Based Management Tools – ABMTs):

Sporazum omogućava uspostavljanje morskih zaštićenih područja u međunarodnim vodama, u cilju očuvanja osjetljivih ekosistema, vrsta i staništa. Uključuje definisanje zona zabrane ili ograničenja određenih aktivnosti kao što su ribolov, bušenje ili pomorski saobraćaj, čime se stvaraju uslovi za oporavak morskih ekosistema. Predviđen je sistem za predlaganje, usvajanje i upravljanje tim zonama, uz međunarodni nadzor.

3. Procjene uticaja na životnu sredinu (Environmental Impact Assessments – EIAs):

Sporazum uvodi obavezu za države da vrše procjene uticaja na životnu sredinu prije pokretanja aktivnosti koje bi mogle negativno uticati na morski biodiverzitet u područjima van njihove jurisdikcije. Time se promoviše princip predostrožnosti i preventivne zaštite, uz uključivanje naučne procjene, međunarodne konsultacije i javne transparentnosti.

4. Izgradnja kapaciteta i transfer morske tehnologije (Capacity Building and Marine Technology Transfer):

Poseban dio sporazuma odnosi se na podršku zemljama u razvoju kroz edukaciju, obuku kadrova, pristup naučnoj opremi, podacima i tehnologijama. Cilj je da sve države imaju jednak pristup mogućnostima istraživanja i očuvanja mora, čime se podstiče globalna ravnoteža i solidarnost u zaštiti zajedničkog morskog dobra.

Dodatno, sporazum predviđa osnivanje institucionalnog okvira za sprovođenje dogovorenih mjera, uključujući Konferenciju država članica (COP), naučno-tehnička savjetodavna tijela, te mehanizme za praćenje i izvještavanje o sprovođenju. Ugrađeni su i mehanizmi za rješavanje sporova, kako bi se izbjegli konflikti u primjeni i tumačenju sporazuma među državama.

Iako Crna Gora ne izlazi direktno na otvoreno more, potpisivanje i ratifikacija ovog sporazuma donose višestruke koristi. Prije svega, time Crna Gora potvrđuje svoju posvećenost međunarodnim principima zaštite životne sredine i očuvanja morskog biodiverziteta, što dodatno učvršćuje njenu poziciju kao odgovorne države u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Sporazum omogućava pristup međunarodnim mehanizmima za tehničku pomoć, izgradnju kapaciteta i

transfer morskih tehnologija, što može značajno unaprijediti domaće kapacitete u oblasti morske zaštite i naučnih istraživanja. Takođe, učešće u ovom sporazumu otvara vrata aktivnijem uključivanju Crne Gore u globalne inicijative poput zaštite 30% svjetskih mora do 2030. godine.

Potpisivanjem BBNJ sporazuma Crna Gora može da unaprijedi svoje zakonodavstvo u skladu sa međunarodnim standardima, da jača institucionalni okvir za upravljanje morskim resursima i da osigura pristup novim izvorima finansiranja i naučno-tehničke podrške. U kontekstu već proglašenih morskih zaštićenih područja, ovaj sporazum pruža dodatne alate i mogućnosti za njihovu efikasniju zaštitu i upravljanje.

Zbog svega navedenog, potpisivanje i ratifikacija Sporazuma o očuvanju biodiverziteta izvan područja nacionalne jurisdikcije od strateške su važnosti za Crnu Goru i predstavljaju ulaganje u dugoročno očuvanje morskog ekosistema i međunarodnu saradnju u oblasti životne sredine.

Sporazum u prilogu na engleskom i crnogorskom jeziku predstavljaju integralni dio informacije.

U skladu sa navedenim, predlažemo da Vlada donese sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2025. godine, je razmotrila i usvojila Informaciju o potpisivanju Sporazuma o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije.
2. Vlada Crne Gore je prihvatila tekst Sporazuma o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije.
3. Ovlašćuje se ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjan Ćulafić, da potpiše Sporazum o očuvanju i održivom korišćenju morske biološke raznovrsnosti u područjima izvan nacionalne jurisdikcije.